

De Saamwerker

Orgaan van de bond
van Christelijke
Gereformeerde
Mannenverenigingen
in Nederland

76ste jaargang
februari 2019

Mannenbond
CGK

1

PAGINA	IN DIT NUMMER:
2	Van de voorzitter
3	Meditatie
5	Nieuws uit Veenendaal
6	Bijbelstudie
9	Boekbespreking
10	De brief aan een vrouw
13	Themadagen - Districtsavond
14	De brief aan een gemeentelid
18	De eschatologie
20	Vragen staat vrij
21	Onze eredienst
23	Brief van de minister-president

Colofon

Uitgave van de Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen in Nederland

Internet: www.mannenbond-cgk.nl

Verschijnt 4x per jaar

Volgende uitgave D.V. medio april

Commissie van redactie

A. Kok, Veenendaal
ds. C.J. Droger, Vlaardingen

Redactieadres

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon: 0318-529646
akok@kliksafe.nl

Secretariaat

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon 0318-529646
e-mail: administratie@mannenbond-cgk.nl
(voor boekrecensies, ledenadministratie
e.d.)

Abonnement

Leden € 15,- per jaar
Niet-leden € 17,50 per jaar
Losse nummers € 2,50 per exemplaar
Postgiro NL23INGB0000992401 t.n.v.
Bond van Chr. Geref. M.V. te Zeist

© Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, opgeslagen
in een geautomatiseerd gegevensbestand of uitgezonden,
hetzij elektronisch, mechanisch door middel van fotokopie,
microfilm, opname of op welke wijze dan ook, zonder voor-
afgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende op
het auteursrecht.

Van de voorzitter

Ik schrijf dit stukje twee weken na de publicatie van de Nashville-verklaring in Nederland. Wellicht hebt u er met elkaar over doorgesproken tijdens een vergadering van de mannenvereniging.

Ik wil het nu niet hebben over de wenselijkheid van deze publicatie of over de gevolgen ervan. Ik wil met u mijn grote zorg delen over de manier waarop de samenleving op dit document heeft gereageerd. Je weet intussen wel enigszins in welke tijd we leven en hoe in de maatschappij door velen tegen de kerk wordt aangekeken. Maar de ongekende felheid waarmee deze verklaring door menigeen is veroordeeld, geeft ons diep te denken. Terwijl buitenkerkelijken de mond vaak vol hebben over het respectvol behandelen van elkaar, was dat nu vaak ver te zoeken. Ik heb reacties gelezen die ik echt voor onmogelijk hield.

Het onderstreept voor mij de noodzaak om als mannenverenigingen bij elkaar te blijven komen om met elkaar Gods Woord diepgaand en nauwkeurig te onderzoeken. Ook met het oog op een christelijk gaan en staan in de zeer geseclariseerde wereld van vandaag.

We mogen dankbaar zijn voor het eerste deel van het seizoen dat achter ons ligt en zien uit naar een vruchtbaar tweede deel van het seizoen. De HEERE geve ons gezegende avonden en leide ons als mannenverenigingen door Zijn Geest en Woord. Daar waar broeders biddend samen zijn rond de Schrift, mogen we de zegen van God verwachten én ervaren.

Een liefdevolle groet, broeders!
Ds. C.J. Droger

“Ik ben een vreemdeling op aarde. Verberg Uw geboden niet voor mij”. Psalm 119:19

Vreemdeling en onze reisgids

Een vreemdeling op aarde? Kom nou, wie voelt zich vandaag nog vreemdeling in deze wereld? We hebben het hier goed naar ons zin en staan beslist niet te popelen om van deze aarde afscheid te nemen.

Toch meent de dichter met heel zijn hart: ik ben een vreemdeling op aarde.

Hoe kan dat? Is hij een bovenaards figuur die hier wel is, maar eigenlijk niet thuis hoort? O nee, hij is een mens als wij. Misschien getrouwd. Mogelijk een gezin met kinderen. En toch: ik ben een vreemdeling op aarde. Waarom? Omdat deze aarde zijn definitieve woonplaats niet is.

Misschien bent u met vakantie naar het buitenland geweest. Je genoot van de rust en de natuur. Je zag dingen die je anders nooit hebt gezien. En toch, na verloop van tijd merkte je: ik hoor hier niet. Hier ben ik - hoeveel ik er ook zie, hoe gastvrij ik er ook ben ontvangen - in feite vreemdeling. Dit land is mijn vaderland niet. En je verlangde na kortere of langere tijd weer naar huis.

Dat is precies wat de dichter bedoelt. Deze aarde, waarop hij woont en werkt, waar hij zijn roeping mag vervullen en van Gods goede gaven genieten, is per slot van rekening toch niet het vaderland dat hij zoekt. Hij weet van een ander, een beter vaderland. Het hemelse vaderland.

Een gelovige is iemand, die door genade Christus heeft leren kennen. Je hebt God lief gekregen en je verlangt ernaar helemaal naar de wil van God en tot Zijn eer te leven. Daarbij, je gunt de Heere zo graag dat heel de aarde voor Hem een loflied zal zijn. Maar daar schort zo ontzaglijk veel aan. De massa bekommert zich niet om God en dient

andere goden. God, mijn God, wordt genegeerd en onteerd. Dat doet je pijn. Daarom voel je je hier niet echt thuis. Bovendien, alles in m'n eigen leven is zo gebrekkig en met zonde vermengd. En er is nog zoveel pijn en verdriet. Wel, dat alles bij elkaar doet de dichter belijden: ik ben een vreemdeling op aarde. Ik heb hier nooit helemaal een 'thuis'. Ik zie met verlangen uit naar de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde, waarop gerechtigheid zal zijn en waar God alles en in allen is. Waar Hem onbeperkt en onbekommerd de glorie zal worden toegebracht.

Snappen wij deze instelling van de dichter? Want dit zit ons niet in het bloed. Dit leren we in de omgang met Christus, Die ons door Zijn Geest tot vreemdelingen op aarde maakt. Niet tot wereldvreemde figuren, die zich van alles en iedereen afsluiten. Ik sta midden in deze wereld en toch, ik ben niet van deze wereld. Zelfs niet van alles wat mij hier zo lief en dierbaar is. Ik ben van Christus. Daarom is mijn burgerschap in de hemel, vanwaar ik met vurig verlangen Hem verwacht.

Kunnen wij ons in deze wereld met zoveel ongerechtigheid, narigheid, geweld echt ons honderd procent thuis voelen? Worden we dan nooit teleurgesteld in onszelf? Maar dan kan deze aarde toch niet ons einddoel zijn? Welnee, dan zien we ernaar uit dat de aarde vol zal zijn met de kennis van de Heere. Daarom: de Geest en de bruid zeggen: kom! En die het hoort, zegge: kom, Heere Jezus! Want dan is de vreemdelingschap opgeheven en wij... wij zijn in 't Vaderhuis.

Nadat de dichter heeft beleden een vreemdeling op aarde te zijn. En dus, zou je

verwachten, wil hij zo snel mogelijk uit zijn vreemdelingschap verlost worden en het nieuwe vaderland binnengaan. Toch hoor je hem dat niet zeggen. Het tijdstip daarvan laat hij aan de Heere over. God heeft hem een plek gegeven op deze aarde. Hier heeft hij zijn taak te vervullen en moet hij zijn weg in verantwoordelijkheid gaan. Maar hoe kan dat in gecompliceerde wereld, waarin goed en kwaad soms in elkaar verstrengeld zitten? Hoe zal hij zijn reis tot het eind toe kunnen volbrengen zonder te verdwalen of dodelijk te verongelukken? Hij beseft dat hij zelf niet in staat is de juiste route te volgen. Daarom zijn vraag aan de Heere: Verberg Uw geboden niet voor mij.

Uw geboden, Uw rechten, Uwe inzettingen, daar staat deze Psalm vol van. Daar beleeft de dichter zelfs plezier aan. Hoe kan dat? Wij vinden een wetboek met geboden en verboden droog en saai. Maar voor de dichter is de Wet van God geen dor en star reglement van orde. De Joden vierden – en vieren nog – feestelijk de vreugde van de Wet. Ze wisten: Het gaat om het heil dat de Heere ons heeft bekend gemaakt, in beloften en geboden. Als God Zijn geboden verbergt dan verwildert het leven en woekert het kwaad. En ook ik raak, dwaas en verblind als ik ben, erin verstrikt. Ik heb een reisgids nodig, wil ik heelhuids door het land van mijn vreemdelingschap doorkomen.

Hoe ervaren wij de gedragsregels van de Heere? Als knellende banden of als stralende lichtbundels die ons langs veilige banen leiden? Wie door genade in Christus de liefde van God heeft geproefd, wil zijn en haar leven niet meer plat, horizontalistisch en materialistisch leven, maar verlangt de

Heere te behagen tot in de kleinste dingen, de kleinste details van huwelijk en gezin, van werk en vrije tijd.

Nee, dit is helaas nog geen volmaakte werkelijkheid. De vraag van de dichter: Verberg Uw geboden niet voor mij, is daarom om in feite een gebed om meer en meer aan het beeld van Christus, de grote Vreemdeling die onder ons gewoond heeft, gelijkvormig te worden. Maar lopend op het heilzaam spoor van Gods geboden, gaan er van tijd tot tijd vergezichten open. We zien door het geloof iets van de stad die fundamenteen heeft, waarvan God de Bouwer en Ontwerper is. In ons bidvertrek, tijdens een preek of de bediening van de sacramenten. Of gewoon onder je werk, op de fiets, in de auto of in een drukke winkelstraat.

Als vreemdeling onderweg zijn met de Bijbel als je reisgids in hand is niet altijd even makkelijk, laten we het maar eerlijk erkennen. Vaak nee zeggen, ook tegen jezelf, omdat je ja tegen God hebt gezegd. Maar het weegt niet op tegen wat in het verschiet ligt: het Vaderhuis, waar Jezus een plaats heeft bereid voor wie Hem liefhebben. ‘Door de wereld gaat een woord en het drijft de mensen voort: Breek uw tent op, ga op reis naar het land dat Ik u wijs. Heere God, wij zijn vervreemden door te luisteren naar Uw stem. Breng ons saam met Uw ontheemden in het nieuw Jeruzalem’.

De winter is de tijd waarin de akkers leeg zijn, de bomen kaal en de tijd waarin het vaak regent. Het is vaak donker en koud. Soms vriest het. Toch kan er ook een dag zijn dat de zon uitbundig schijnt en dat je de eerste vogels hoort fluiten. De eerste tekenen van het voorjaar. Het kan ook in ons geloofsleven koud, kil en leeg zijn. De HEERE zegt in Zijn Woord: 'Als Hij uitblijft, verwacht Hem, want Hij komt zeker, Hij zal niet wegblijven' (Hab. 2:3).

In het pas begonnen jaar hebt u als mannenvereniging alweer mogen vergaderen. Wat een zegen dat de HEERE ons dit geeft. Uw bestuur heeft nagedacht over de bondsdag 2019. We hopen deze dag te houden op zaterdag 5 oktober 2019 te Ede. We hebben prof. dr. A. Baars bereid gevonden om voor ons te spreken. Prof. Baars heeft met het bestuur meegedacht. Hij hoopt voor ons te spreken over het onderwerp: 'Gemeenschap met de drie-enige God'. De lezing zal in twee delen worden gesplitst: 1. De gemeenschap met God in de persoonlijke geloofsbeleving en 2. de gemeenschap met God in de openbare eredienst. De lezing zal opkomen vanuit Gods Woord en het werk van een aantal theologen, zoals o.a. John Owen en Smytegelt. Als bestuur zien we uit naar deze dag.

Op deze manier bent u al vroeg op de hoogte en reserveer deze dag maar vast in uw agenda! In dit nummer van De Saamwerker vindt u de eerste schets van ds. A. Brons. In een viertal schetsen hoopt hij de Joodse feesten voor ons te behandelen.

We wensen u allen persoonlijk en als vereniging de onmisbare zegen van de HEERE toe.

Een hartelijke groet, namens het bestuur

A. Kok (secretaris)

Nog even extra aandacht voor:

- De website: www.mannenbond-cgk.nl
- Uiterste inleverdatum kopij voor De Saamwerker nummer 2-2019: zaterdag 16 maart 2019.
- Bondsdag zaterdag 5 oktober 2019 te Ede. Spreker: Prof. dr. A. Baars.

Voor alle data geldt D.V.

Bijbelstudie

Pesach - het joodse paasfeest

Ik wil in de komende nummers iets vertellen over een aantal Joodse feesten. Ik kan beter zeggen: over Bijbelse feesten en hoe Joden die vieren. Sommige van die feesten hebben wij ook, zij het wel anders: Pasen en Pinksteren. Andere, zoals het Nieuwjaarsfeest, de Grote Verzoendag en het Loofhuttenfeest komen niet op de christelijke kalender terug. Voor beide groepen geldt dat wij er van kunnen leren als we zien hoe Joden de Bijbelse geboden horen en doen. Ik begin met Pesach. Het is het eerste van de drie pelgrimsfeesten (naast Wekenfeest en Loofhuttenfeest). In 2019 begint Pesach met de maaltijd op de avond van Goede Vrijdag (19 april).

Instelling

Pésach is de Joodse naam. In vertalingen staat doorgaans Pascha. De Bijbel vertelt over de instelling in Exodus 12 en 13. De eerste keer was op de avond net vóór de uittocht. Er is een lam geslacht. Het bloed ervan is aan de deurposten gestreken. In deze nacht zullen de eerstgeborenen sterven, maar aan de met bloed gemarkeerde huizen zal dat onheil voorbijgaan (Pasach = voorbijgaan). Daar wordt die nacht doorgebracht met een maaltijd. Het lam wordt gegeten. En ongezuurd brood – brood dat niet gerezen en gegist is, omdat daar geen tijd voor was. Er is haast bij. Bij de maaltijd staat men klaar om op reis te gaan. Er wordt ook al gezegd dat later ook jaarlijks een lam geslacht en een bijzondere maaltijd gehouden zal worden. En als dan de kinderen vragen wat dit alles betekent moet hen verteld worden dat dit teruggaat op hoe de HERE zijn volk gespaard en uit Egypte

Ds. A. Brons

gered heeft.

Meer over hoe het gevierd moet worden is te vinden in Leviticus 23:4-8, Numeri 9:1-14, 28:16-25 en Deuteronomium 16:1-8. Op de 14e Nisan (ook Abib/Aviv genoemd) begint het feest dat zeven dagen duurt. Al die tijd mag er niets dat gezuurd is worden gegeten. Wel moet men bittere kruiden eten. De eerste en de laatste dag zijn als een sabbat. Het moet gevierd worden op de plaats waar de Here zijn naam laat wonen (naderhand Jeruzalem). De lammeren moeten in het centrale heiligdom geslacht worden.

Rabbijnse regels

Naast de regels uit de Bijbel zijn er ook veel regels vanuit de traditie. Rabbijnen hebben nader bepaald hoe bijbelse geboden geïnterpreteerd moeten worden. Er zijn ook geboden en gebruiken bijgekomen die niet direct op het Oude Testament teruggaan. Sommige daarvan waren er al in de tijd van het Nieuwe Testament, zoals we zullen zien.

Vorbereiding

De laatste weken en vooral dagen voor Pesach is men druk met een grote schoonmaak. Dat gebeurt heel grondig. Alle gist ('zuurdesem') moet weg. 'Gedurende die zeven dagen mag er geen zuurdesem in jullie huizen te vinden zijn; iedereen die iets eet dat zuurdesem bevat, moet uit de gemeenschap van Israël gestoten worden' (Exodus 12:19). Naast de gedachte dat het ongezuurde te maken heeft met de haast waarmee het volk vertrok, is ook een belangrijk element dat er een nieuw begin

gemaakt moet worden. Normaal doe je iets van het oude brood door nieuw deeg, dat daardoor gegist wordt en gaat rijzen. Zo niet bij Pesach – dat ook een oogstfeest is, waarop de eerstelingen van de nieuwe oogst geofferd werden. Alles wat gist bevat: brood, bier, koek – het moet weg uit heel je huis, maar ook uit je schuur en je auto en wat er maar van jou is. Men begint in de minst gebruikte vertrekken, en het laatst komen de woonkamer en dan nog de keukens aan de beurt. In de winkels worden hele schappen schoongemaakt en afgedekt. In tehuizen wordt een briefje op een schoongemaakte kamer geplakt met ‘koosjer voor Pesach’. Alle serviesgoed wordt ook speciaal koosjer gemaakt, als er al niet een apart servies voor Pesach wordt gebruikt. De dag voor Pesach wordt alles nog eens nauwkeurig onderzocht. De kinderen doen mee. Ze gaan het hele huis door. Is er nog ergens iets te vinden? Ja – in elk geval nog wel een paar stukjes brood die expres nog verstopt zijn. Als alles gevonden is wordt het op straat verbrand. Zo maak je met Pesach echt een nieuw begin. Er mag niets van het oude meer overblijven.

In het Nieuwe Testament wijst Paulus op dit gebruik. In 1 Corinthiërs 5:6-8: Weet u niet dat een klein beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt? Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus. Laten wij dus feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosaardigheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid.

In de context gaat het over zonden in de gemeente, over het moeten breken met mensen die in grove zonde leven. Maar je kunt ook denken aan zonden in je persoon-

lijk leven. Ik moet alle onderdelen van mijn leven nog eens doorzoeken, overal kijken of er nog ‘oud gist’ is, dat ik moet wegdoen. In het besef dat, net als gist, ook zonde iets is dat – vaak verborgen – doorwerkt. Ook een klein beetje tast uiteindelijk alles aan. Daarom komt het er op aan die grote schoonmaak goed te doen!

De maaltijd

Het belangrijkste moment van Pesach is de maaltijd die aan het begin wordt gehouden. Daarvan zei later Jezus tegen zijn discipelen: ‘Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met u te eten voordat Ik ga lijden.’ Die maaltijd heet nu ‘Sedermaaltijd’, of kortweg Seder (= orde; bij de maaltijd hoort een ‘orde van dienst’, een liturgie; de teksten daarbij vind je in een boekje dat Haggadá heet). Daarbij gebeurt er te veel om op te noemen. De maaltijd neemt vele uren in beslag. Ik haal er maar een paar elementen uit.

Een oude traditie is dat men bij de maaltijd gaat ‘aanliggen’ zoals in de tijd van het Nieuwe Testament vrije en welvarende mensen dat deden bij een Romeins of Grieks banket (symposion). Daarvan is overgebleven dat je bij bepaalde onderdelen met je rechterarm op de tafel of een kussen leunt – als vrije mensen op wat immers het feest van de bevrijding uit Egypte is. Toen dat gebeurde moest men klaarstaan met de lendenen omgord en de staf in de hand. Nu mag de maaltijd in alle rust genoten worden.

Omdat de tempel er niet meer is wordt er geen paaslam meer gegeten zoals het in de Bijbel is voorgeschreven. Wel komt er een botje met nog wat vlees eraan op tafel, als een verwijzing naar het lam. Het is een van de zes onderdelen met een symbolische betekenis. Er worden vaak speciale pesachbor-

den gebruikt, met een plekje voor elk onderdeel. Onder andere twee soorten bittere kruiden: chazèrèt, dat eerst zoet en zacht is, maar later hard en bitter ('zo waren de Egyptenaren tegenover onze vaders') en maroor, mierikswortel, dat zo scherp is dat de tranen je spontaan in de ogen springen. Men maakt er soms een wedstrijdje van hoelang je het in je mond kunt houden.

Typerend is wat hier gebeurt: er wordt niet alleen veel gezegd, maar er worden ook dingen gedaan en zintuigen worden aangesproken om het verleden op een bepaalde manier te beleven. Het gaat om 'gedenken'. Dat is niet zomaar denken aan het verleden. Nee, je moet het beleven alsof je er zelf bij was. Het verleden wordt present.

Jezus heeft van elementen van de Pesach-maaltijd gezegd: gedenk daarbij nu de nieuwe bevrijding, 'doe dit tot Mijn gedachtenis.' Zie en proef, en kom er helemaal in.

Het brood der ellende

Bij de maaltijd zelf is er natuurlijk geen gewoon gezuurd brood, maar alleen matzot, matses, die lijken op creamcrackers. Het is droog en vrij smakeloos. Er wordt op een gegeven moment bij gezegd: 'Dit is het brood van ellende dat onze vaders aten in Egypte.'

Messiaanse Joden – die Pesach volgens de huidige Joodse praktijk vieren – zien in allerlei elementen symbolen van wat met Jezus gebeurde. Dat geldt bijvoorbeeld bij de drie matses die bij de maaltijd horen. De middelste wordt in tweeën gebroken. Een deel wordt uitgedeeld. Het andere stuk wordt in een doek gewikkeld en verstopt. Het heet Afikoman, 'de/het komende'. De kinderen moeten dat tegen het einde van de maaltijd vinden. Het wordt gezien als een verwijzing naar dat Jezus enerzijds nu bij ons is in het brood, maar dat Hij ook verborgen is en terugkomt.

De drinkbekers

Tijdens de maaltijd wordt vier keer een beker wijn ingeschonken, respectievelijk: 1) de beker van de heiliging (kidóesj, zoals ook op de sabbat, waarbij het gaat om de heiliging van de tijd en de maaltijd); 2) de beker van het oordeel, waarbij aan de plagen wordt gedacht; 3) de beker van de verlossing en 4) de beker van de lofprijzing, genoemd naar het Hallel (Ps. 113-118 en 136) dat aan het einde van de maaltijd klinkt.

In de tijd van Jezus ging het kennelijk al op deze manier. Hij heeft bij de derde beker, 'de beker na de maaltijd, de beker van de verlossing', gezegd: 'dit is het nieuwe verbond in mijn bloed'. Die beker heet ook wel 'de beker der dankzegging/zegening', of 'de beker der dankzegging dien wij (dankzegend) zegenen' (1 Cor. 10:16 SV) – waarmee bedoeld is: waarbij wij God danken voor de verlossing door te zeggen 'gezegend Gij, Here onze God...'

Bijzonder sprekend is ook dat ook Jezus aan het einde van de maaltijd het Hallel zong, waaronder de Psalmen 116 en 118. Lees die eens met in gedachten dat Hij daarmee naar Gethsemané ging.

Gespreksvragen

1. Als je denkt aan de voorbereiding op Pesach – de grote schoonmaak – dan zie je in het jodendom sprekende symboliek, en dingen dóen, en ook de kinderen erbij betrekken. Kunnen we ons daardoor laten inspireren? Doen wij het ook? Kun je voorbeelden bedenken van wat wij in die lijn doen of zouden kunnen doen?
2. Waarom zou Jezus zo intens naar de Pesachmaaltijd verlangd hebben? (Lukas 22:15) Hij had het al zo vaak gevierd. Wat zal het Hem gezegd hebben, als kind, en later? Wat komt daar nog bij ‘dit Pascha, voordat ik lijd’?
3. Waarin verschillen onze Avondmaalsviering en de Pesachmaaltijd? Zie je ook overeenkomsten? (Denk aan zintuigen, gedenken, kinderen...)
4. Op welke manieren kan het voor ons van belang zijn om naar het jodendom te kijken en te luisteren? En naar messiaanse Joden?

Boekbespreking

De slag om het hart

Over secularisatie van verlangen

Herman Paul

Is secularisatie hetzelfde als kerkverlating? In dit boek betoogt Herman Paul dat secularisatie vooral met verlangen te maken heeft. Secularisatie gaat niet allereerst over het hoofd of de handen, maar over het hart van een mens, de plaats waar onze verlangens geboren worden.

Verlangens seculariseren als ze in de ban komen van status, welvaart of geluk. Verlangen naar God komt soms, bijna ongemerkt, op de tweede plaats. Secularisatie is dan ook een slag om het hart: welke verlangens leggen het meeste gewicht in de schaal?

De slag om het hart presenteert een nieuwe kijk op secularisatie en een prikkelende visie op verlangen. Dit boek is aan te bevelen voor predikanten, kerkenraadsleden en voor al diegenen die zich bezighouden met onze tijd. Een tijd waarin de secularisatie bezig is zijn heftige sporen te trekken.

Herman Paul is bijzonder hoogleraar secularisatiestudies aan de Rijksuniversiteit Groningen.

A. Kok

De brief aan een vrouw (2 Johannes)

Lezen: 2 Johannes

Liefde in waarheid

(Herplaatsing, wegens foutieve weergave in het vorige nummer.)

Kansel

Misschien heb je je het weleens afgevraagd: waarom moeten dominees zes jaar studeren? Dat kan toch ook wel korter? Kunnen niet af en toe ook gemeenteleden de kansel beklimmen? Wie weet wat voor een mooie getuigenissen dat oplevert?

In veel gemeenten is het populair om gemeenteleden een getuigenis te laten geven in of net na de dienst. Wie zoiets weleens heeft meegemaakt die weet hoe krachtig een getuigenis kan zijn. Prachtig als iemand mag vertellen van de wegen die de Heere met hem of haar is gegaan. Zoals de Psalm 66: 8 het zingt: 'hoort wat mij God deed ondervinden, wat Hij gedaan heeft aan mijn geest'.

In sommige kerken echter neemt zo'n getuigenis de plaats in van de preek. Een getuigenis is toch veel aantrekkelijker?

2 Johannes

Er is veel voor te zeggen dat het de oude apostel Johannes uit Efeze is die deze brief heeft geschreven. De reden dat hij in de pen klimt heeft alles te maken met wie er wel en niet op de kansel mag staan. Hij hoort dat er in sommige kerken dingen stevig misgaan omdat alles wat rijp en groen is de kansel opstuitert.

Is dat zo gevaarlijk dan? Een dominee heeft toch ook weleens een preek bij zich waarvan je denkt... zo niet! In vers 8 zegt Johannes dat je wel degelijk iets kunt verlie-

Ds. S.P. Roosendaal

zen als het misgaat op de preekstoel. Sterker nog: wie niet in de leer van Christus blijft, verliest Christus Zelf! Alle reden dus om ons oor nog eens goed te luisteren te leggen bij de woorden van Johannes.

Vrouw

Hij schrijft zijn brief aan een vrouw. We hebben alleen geen idee wie hij precies bedoelt. Onderzoekers hebben geprobeerd om te achterhalen wie het geweest kan zijn. Maar eigenlijk elk spoor loopt dood omdat er te weinig concrete gegevens zijn. Schrijft Johannes misschien aan een vrouw die voorganger was in een gemeente? Dat past niet bepaald bij de tijd waarin de brief geschreven werd en bovendien is het in tegenspraak met andere teksten (1 Timotheüs 2 en 1 Korinthe 14).

We moeten bedenken dat het woord 'vrouw' vaak gebruikt werd voor een plaats, een gebied of een stad. Denk maar aan vrouwe Babel of vrouwe Jeruzalem. In dat geval kan de vrouw uit vers 1 verwijzen naar één van de huisgemeenten die Johannes niet bij naam wil noemen vanwege het gevaar op vervolging. De vrouw wordt uitverkoren genoemd. Dat is niet raar, ook Petrus gebruikt het woord uitverkoren voor de gemeente van de Heere Jezus (1 Petrus 5: 13). De kinderen van deze vrouw zijn in dat geval de gemeenteleden.

Zelf acht ik het wel mogelijk dat Johannes een concrete dame op het oog heeft. Het gebeurde nogal eens dat een huisgemeente gehouden werd in het huis van een rijke dame/weduwe. Denkt u bijvoorbeeld aan Lydia de purperverkoopster. Zij ontving

een gemeente aan huis, zonder dat ze zelf ambtsdrager of oudste was.

Waarheid

Johannes schrijft aan deze vrouw omdat sommigen van haar gemeente in de waarheid wandelen. Echter, vers 4 laat doorschemeren dat het wandelen in de waarheid helaas niet voor heel de gemeente geldt.

Grappig, in 2 Johannes (aan een vrouw gericht) ligt het accent op de waarheid. In 3 Johannes (aan een man gericht) ligt het accent meer op de liefde. Kennelijk moeten vrouwen, die van zichzelf vaak beter zijn in liefhebben, herinnerd worden aan de waarheid. Mannen, die vaak op de poot van de waarheid zitten, moeten herinnerd worden aan de liefde.

Waarheid en liefde horen voor Johannes bij elkaar. Op één been kun je niet staan. In een gemeente waar alles over de poot van de waarheid wordt gespeeld, daar komt de liefde nogal eens tekort. De regeltjes gaan dan heersen over concrete pastorale situaties. Mensen komen in de verdrukking omdat de liefde niet meer regeert. Als waarheid het belangrijkste wordt, dan zie je ook altijd de neiging van een kerk om die waarheid exclusief voor eigen club te maken en alles wat daarbuiten staat hoort er niet meer bij. Aan de andere kant zijn er ook gemeenten waar alles onder de oversized mantel der liefde gaat. Elke zondag kun je horen dat je een aanvaard mens bent en dat je mag komen zoals je bent. Maar de noodzaak tot bekering en vernieuwing door de Geest van de waarheid, die hoor je niet meer. Het gevolg daarvan is dat de zonde zomaar in een gemeente post kan vatten. De waarheid is ver te zoeken. Dat gebeurt ook bij deze mevrouw thuis.

Misleiders

Johannes noemt ze ronduit 'misleiders'. We moeten denken aan rondreizende predikers die Jezus niet zelf hadden gekend, maar die het evangelie uit de tweede hand hadden ontvangen. Zij konden zich het niet goed voorstellen dat God als mens naar de aarde was gekomen. We moeten bedenken dat in die tijd het Griekse denken een onderwaardering voor het lichaam had. Het lichaam werd vooral als zondig gezien, alleen maar aardse behoeften: eten, seks en warmte. Nee, het moest gaan om je ziel, die was tenminste goddelijk. Wat zeiden die predikers? Ze beweerden dat Jezus een soort schijnlichaam had ontvangen van God de Vader. Hij had Zichzelf niet echt bevlekt met een mensenlichaam, maar Hij zou vanaf het begin een soort hemels lichaam hebben gehad. Met een moeilijk woord heet die opvatting: het docetisme (dokein = schijnen/lijken).

Kruis

Johannes keert zich radicaal tegen deze predikers, die blijkbaar door deze vrouwe worden toegelaten op de kansel. Waarom is hij zo scherp? Hij gebruikt zelfs het woord 'antichrist'.

Als de Heere Jezus niet echt mens is geweest, dan kan Hij ook niet onze plaats hebben ingenomen aan het kruis. Nooit kan Hij volmaakt de straf hebben gedragen voor de zonde als Hij niet deelhad aan onze verlorenheid in het vlees. Nee, de Heere Jezus is écht mens geworden. In ons lichaam heeft Hij geleden, maar is Hij ook weer opgestaan. In 1 Korinthe 15: 7 schrijft Paulus: 'Als Christus niet is opgewekt, dan is uw geloof zinloos, u bent dan nog in uw zonden'. De lijfelijke opstanding (weliswaar met Opstandingslichaam) is cruciaal voor het christelijk geloof. Wie de menswording van Jezus loochent, die verliest het heil in Christus zelf. Een ernstige zaak!

Vandaag

Je zou denken dat de loochening van de menswording vandaag niet meer zo voorkomt. Misschien is het vandaag eerder omgekeerd. In de theologie wordt vooral Zijn Godheid geloofend. Jezus is vandaag vooral mens tussen de mensen. Ik las recentelijk op een site van een gereformeerde kerk hun missie/visie. Het woord 'God' kwam één keer voor, en nog wel in een volstrekt horizontale zin. Je moet vooral lief zijn voor elkaar, dan is God er ook. Het woord 'Jezus' ontbrak in hun missiedocument compleet. Jezus is niet meer 'hoog', Hij is vooral 'laag'. Zo laag dat Hij een Vriend is Die Zijn 'tegenover als God' kwijt dreigt te raken. Wie eerlijk luistert naar de Schriften ontmoet Jezus op het tempelplein met een zweepje in Zijn hand. Wie luistert hoort een verhaal over een slaaf die gefolterd wordt omdat hij de genade van de Koning afwijst. Is het Jezus niet Die de rijke jongen laat gaan als de poort voor hem blijkbaar te smal is? Is het Jezus niet Die straks terugkomt met een vlammend zwaard in Zijn hand en een legioen engelen om te oordelen wie Zijn bloed verwierpen (2Thess. 1:8)?

Liefde

Jazeker, liefde is de kern van het evangelie. God Zelf wordt liefde genoemd. Maar het is geen bloedloze liefde. Het is scherpe liefde die reddend en helend over de wereld gaat. Een verkondiger zijn van die boodschap vraagt om intense voorbereiding en een roeping die het evangelie waardig is. Echte liefde laat zich corrigeren, op de kansel en daaronder. Is Johannes niet wat te scherp als hij zegt dat je mensen die Jezus Christus niet de goede plaats geven niet eens moet groeten? Kijk, dat je ze niet op de kansel laat, akkoord. Maar dit is toch wel bar (vers 10)?!

Vredegroet

Als iemand het huis van deze vrouwe binnenkwam, dan kon hij rekenen op de Joodse groet: 'Sjalom'. Dat betekent 'vrede'. Die vredegroet is meer dan 'hallo'. In de oren van een christen klinkt de opstandingsgroet, het eerste woord dat Jezus sprak na Zijn opstanding: sjalom. Die vrede is allesomvattend! Maar wie Jezus loochent als God Die mens werd, die deelt niet in deze vrede. Daarom mag de uitverkoren vrouwe dit soort predikers niet in huis ontvangen met vrede.

Iets daarvan vind je in onze erediensten terug. Als ik de kansel afkom, staat de ouderling van dienst te wachten. Hij geeft een hand. Daarmee zegt hij niet: je bent een goede kerel, of: het was een mooie preek. Nee, hij zegt daarmee: ik heb het Woord van de Heere herkend. De handdruk na de dienst staat gelijk aan de vredegroet van Christus: liefde in waarheid.

Mannen

Laten we deze scherpe liefde omarmen. Zorg dat je weet WAT je gelooft, zodat je de misleiders herkent. Durf de predikers maar scherp te houden, in liefde! Het gaat om het behoud van zondaren. Alleen zo kan ook jouw getuigenis klinken en zal de liefde in waarheid voortgaan.

Gespreksvragen

1. Deel in groepjes van jouw indruk: jullie gemeente, meer waarheid of meer liefde?
2. Zou een huisgemeente niet beter zijn dan kerken van 300+ leden? Zijn er nadelen?
3. Lees vers 7 nog eens. Waarom gebruikt Johannes het woord 'antichrist'?
4. Over dominees praten is makkelijk. In vers 8 vind je een opdracht. Hoe doe je dat?
5. Hoe zou je elkaar op zondagmorgen zo kunnen begroeten dat de Opstanding doorklinkt?
6. Als je kritiek levert, waarom is vers 12 dan belangrijk? Welke les neem je mee?

Ds. Roosendaal heeft totaal 6 schetsen voor ons geschreven. Er volgen er nog 2.

Themadagen

In 2019 komen er in vijf regio's themadagen met een landelijk thema 'Volharden, kunst en gunst'. Volharding gevraagd, volharding beoefend vanuit de Hebreeënbrieff. Theologisch en praktisch. Een landelijk thema werkt prima.

Data en sprekers:

- 9 maart Woerden: ds. M.K. de Wilde (Nijkerk) en ds. L.A. den Butter (Rijnsburg)
- 6 april Tholen: ds. G. van Wijk (Dordrecht) en ds. A. Voorwinden ('s Gravenzande)
- 13 april 't Harde: ds. A.J. Mensink (Elburg) en ds. H. Polinder (Urk)
- 12 oktober Veenendaal: ds. J.J. Mulder (Krimpen ad IJssel) en ds. J.L. de Jong (Soest)
- 16 november Ridderkerk: ds. G. van Wijk (Dordrecht) en ds. D.J.T. Hoogenboom (Utrecht-West)

Districtsavond

Op D.V. 25 februari zal er een districtsavond van de mannenver. in Friesland gehouden worden in Damwoude.
Aanvang: 19.45 uur.

De brief aan een gemeentelid (3 Johannes)

Lezen: 3 Johannes

Ds. S.P. Roosendaal

Liefde in waarheid

Leiders

We kennen er allemaal wel een voorbeeld van. Iemand die het leidinggeven aan een gemeente of groep op zijn lijf geschreven lijkt te staan. Een charismatische leider kan vaak in korte tijd veel mensen aan zich binden en een doel bereiken waar anderen jaren voor nodig hebben. Daar is natuurlijk mis mee, zolang die charismatische leider af en toe eens flink tegengesproken wordt. In de kerkgeschiedenis gebeurde het nogal eens dat zo'n leider (predikant of ouderling) zichzelf ontstellend veel vrijheden veroorloofde op het terrein van financiën, seksualiteit of geestelijke macht. Mensen komen dan in de verdrukking. Groot is de schade als zo'n leider, waar iedereen tegenop kijkt, door de mand valt.

Classis

Laten we maar eens hardop zeggen dat bovenstaand gevaar in evangelische kringen net wat groter is. In de meer traditionele kerken heerst een systeem dat veel 'alleenheerschappij' ondervangt. In de classis (groep kerken uit de regio) ziet men toe op elkaar. Leer en leven van een gemeente worden? besproken. Een kerkenraad krijgt - als het goed is - met regelmaat kerkvisitatie uit een naburige gemeente. De kerkvisitatoren mogen allerlei vragen stellen, ook over de verdeling van de macht of over geldzaken. Heel gezond! Nou ja, soms voelen al die kerkordelijke structuren misschien weleens wat overbodig of beknellend. Maar als het in een gemeente misgaat, geven die regels bescherming tegen uitwassen.

Diotrefes

In de brief die voor ons ligt, trekt de apostel Johannes aan de bel omdat er een man in één van de huisgemeenten is die als een despoot tekeer gaat. Zijn naam is Diotrefes. Hij erkent de apostelen niet meer als gezagsdragers van Christus. Daarom heeft hij op eigen initiatief een brief verscheurd. Johannes zegt over hem dat hij een 'haantje de voorste' wil zijn. Hij heeft zichzelf blijkbaar helemaal naar voren geschoven in de leiding aan de gemeente. Bovendien snatert hij tegen de apostelen. Waarom doet hij dat? Laten we niet te hard oordelen. We weten eigenlijk heel weinig over de situatie. Had Diotrefes een preek van een rondreizende dominee gehoord die helemaal niet rechtzinnig was? Heeft hij in paniek de deur van de huisgemeente dichtgesmeten? Of had hij zelf bisschopsaspiraties en zaten de apostelen op weg naar de top in de weg? Had hij last van machtswellust en wilde hij daarom alleen zichzelf maar horen praten? Volgens vers 10 drukt hij mensen die het met hem oneens zijn uit de gemeente. Volgens figuren als Diotrefes zijn er twee meningen, die van hen en de verkeerde.

Liefde

In 2 Johannes moest de apostel wijzen op de waarheid die dreigde onder te sneeuwen omdat in de huisgemeente van 'de vrouwe en haar kinderen' Jan en alleman het woord konden krijgen. Zo dreigde de waarheid van de Heere Jezus onder de voet te worden gelopen. Zij moest leren om de liefde in waarheid te beheren.

Hier, in 3 Johannes, is het precies anders-

om. Deze gemeente wandelt in de waarheid (vers 3). Echter, die waarheid wordt kennelijk zo bevochten dat het de waarheid van de enkeling (Diotrefes) is geworden. Nu moet Johannes aan de bel van de liefde trekken. Gelukkig zit Gajus in de gemeente. Terwijl Diotrefes druk de brieven van de apostelen verscheurd (vergelijk vers 9a), opent Gajus de brief van Johannes en zal hij de brief in liefde delen. Gajus is een man die trouw handelt (vers 5). Hij is geloofwaardig en heeft een goed getuigenis van de gemeenteleden over zijn liefde (vers 6a). Hij ontvangt de rondreizende broeders en geeft hen wat ze nodig hebben. Gajus is een liefdevol voorbeeld.

Jezus

Gajus lijkt daarin op de Heere Jezus. Als iemand reden had om de deur voor tegenstanders op slot te doen, dan was het de Waarheid Zelf. Maar moet je eens kijken met welk een geduld de Zaligmaker omgaat met weerstand. Hij blijft in gesprek met de Farizeeën, ook al slingeren ze de ene na de andere vraag naar zijn hoofd. Ze beschuldigen Jezus van onwaarheden en geen onderwerp is te min voor Hem om te antwoorden. Ze spreken over voedsel, over de reinheidswetten, over kledingvoorschriften, over echtscheiding en op praktisch alle onderwerpen verschillen ze van mening. Er is echter één grens die Christus trekt. Dat is op het moment dat de Farizeeën Hem voor een kind van de duivel uitmaken (Joh. 8:52 en Matt. 12: 31v.). De waarheid kan wel bestreden maar niet gelasterd worden -als het ware- het werk van de tegenstander. De haat gaat zo ver dat de Farizeeën Hem laten kruisigen. Terwijl de Heere Jezus aan het kruis wordt gespijkerd begint Hij te bidden voor Zijn vijanden: 'Vader, vergeef het hun want ze weten niet wat ze doen'. Kijk, daar zie je de Waarheid in liefde bewaard. Die liefde komt niet in mindering op de

waarheid, maar is er ter versterking van de waarheid.

Kerk

Onze Nederlandse kerkgeschiedenis kenmerkt zich helaas door vele kerkscheuringen. Als we het nu eens zouden houden bij de grote scheidingen, dan zie je dat elke afscheiding zijn eigen speerpunt heeft. De Rooms-katholieken willen ruimte voor een verering van Maria. De orthodoxen (Oosters, Grieks en Russisch) schrijven de kracht van de Geest alleen aan de Vader toe. De gereformeerden kennen in de Schrift een ruime plaats aan 'het verbond' toe. De baptisten zien overal de volwassendoop opwassen en de pinksterkerken pleiten voor een 'tweede zegen' (second blessing) als doop met de Geest. Elke stroming kent zijn eigen letter, maar is het ook een reden tot veroordeling van elkaar? Wanneer brengt een ketterij het heil in gevaar? Dat is kennelijk daar waar Jezus Christus niet meer als Heere wordt beleden (1 Johannes 4: 3).

Sectarisme

Wat wordt er vaak veel en onnodig gevochten in de kerk. Discussie is niet het probleem. Meningsverschillen kunnen versterkend werken. Maar waar een discussie 'snateren' of zelfs 'lasteren' wordt, daar doet het de gemeente van Christus veel schade.

Heb jij de Diotrefes in je eigen hart weleens ontmoet? Nee? Mag ik jullie eens aan elkaar voorstellen? Het sectarisme zit ons allemaal in het bloed. Wat vind ik het fijn om de kerkdeuren dicht te doen, elkaar een warme blik toe te werpen en te zeggen: 'wat fijn dat we nou eens "onder ons" zijn'. Zolang iedereen maar denkt zoals ik, dan kan ik de neiging om de macht te grijpen nog wel onderdrukken. Maar wee wie zich boven mij verheft, die kan rekenen op een Diotrefesbehandeling.

Medewerker

Totdat de Heilige Geest je ontdekt aan je neiging tot machtswellust en je gaat buigen voor de Waarheid die alleen in liefde bewaard kan blijven. Nee, dat is geen softe liefde die alles maar met de mantel der liefde bedekt. Dat is ook scherpe liefde die ontdekkende vragen stelt. Die liefde durft de ander ook te wijzen op tekortkomingen in navolging van Christus.

Echter, de liefde laat 'snateren' achterwege. Liefde wil de waarheid bevorderen. Zo word je een medewerker van de waarheid. Die titel krijgt Gajus van de apostel Johannes. In vers 8 prijst Johannes Gajus dat hij in deze moeilijke tijd de broeders blijft ontvangen en van al het nodige voorziet. Het verschil tussen Gajus en Diotrefes is hun gerichtheid. Diotrefes was gericht op zichzelf en zijn veiligheid. Gajus was gericht op de bevordering van het evangelie. Daarom is hij een medewerker van de waarheid.

Demetrius

In deze brief ontmoeten we nog zo'n medewerker van de waarheid. Hij heet Demetrius. Ook hij heeft een goed getuigenis van de gemeente(n) ontvangen. In een tijd als die van Johannes was 'christelijke post' verstoren gevaarlijk. Je wist nooit of het wel aan zou komen. Als het in de handen van een tegenstander belandde, dan kwam de brief eenvoudigweg niet aan. Demetrius wordt er met de brief op uitgestuurd. Hij zal zorg dragen voor het antwoord dat Gajus zal terugschrijven.

Wandelen

De gemeente, Gajus en Demetrius zijn mensen die 'in de waarheid wandelen'. Ze laten hun leer en leven kleuren door het bloed van Christus. De belijdenis van 'Jezus als Heer' is voor hen hartkennis. Ze hebben er veel voor over gekregen. Weet je, mensen die kettters bestrijden en de macht grijpen,

die wandelen nooit. Ze rennen meestal. Aan het najagen van ketterijen is geen einde. Maar wandelen in de waarheid heeft een ontspannende werking.

Dat wandelen wordt trouwens best ingewikkeld naarmate de waarheid meer wordt aangevallen. Wandelen kan 'lopen op je tenen' worden als de strijd dichtbij komt. Wat te denken van je kinderen? Johannes is in vers 4 dankbaar dat zijn (geestelijke) kinderen in de waarheid wandelen. Wat als je kinderen niet meer in de waarheid willen wandelen? Is het dan nog steeds zo ontspannen? Wat verleidelijk om de houding van Diotrefes aan te nemen. Je zult ze wel even op het rechte (jouw?) spoor brengen...

Ziel

Liefde heeft een uitwerking die nooit zijn doel mist. Waarheid in liefde heeft de ander op het oog, maar laat de ander ook vrij. Niet zó vrij dat hij Christus misloopt, maar vrij genoeg om niet over hem/haar te heersen. Als je zo wandelt, gaat het goed met je ziel. Johannes zegt in vers 2 dat het met Gajus goed gaat, omdat het met zijn ziel goed gaat. Zou het geen mooie vraag zijn om elkaar te stellen: 'Goedenavond, hoe gaat het met je ziel?' Als je de ander in het oog krijgt, kun je de waarheid in liefde vasthouden.

Gespreksvragen

1. Ben je dankbaar voor een heldere kerkstructuur? Wat zie je als voordelen?
2. Wat zou een kerkenraad kunnen doen tegen mensen als Diotrefes?
3. Welke grens trekt de Heere Jezus in het gesprek over de waarheid? Waarom?
4. Heb je weleens contact met christenen in het buitenland? Kun je omgaan met de verschillen die je tegenkomt?
5. Wat is wandelen in de waarheid precies? Hoe kunnen mensen uitgedaagd worden om te wandelen in de waarheid?
6. Vers 8 roept je op om een ‘medewerker van de waarheid’ te zijn door je gaven te besteden in de dienst aan de Heere. Schrijf voor jezelf één concreet punt op dat je de komende tijd wilt doen in de ondersteuning van de evangelieverkondiging. Let op: het mag best een beetje pijn doen.

Ds. Roosendaal heeft totaal 6 schetsen voor ons geschreven. Er volgt er nog 1.

De eschatologie

BGD. Geloofsleer door dr. J.van Genderen en dr. W.H. Velema.

BGD. Blz. 771 e.v. De wederkomst van Christus als heilsfeit.

56.2 De wederkomst als heilsfeit.

1. Het heilsfeit. Het N.T. spreekt uitdrukkelijk over de verwachting van het heil door de komst van Christus als heilsfeit. Zijn eerste komst was Zichzelf te offeren, maar de tweede komst zal Hij zonder zonde aanschouwd worden (Hebr.9:28). De gelovigen zullen dan delen in Zijn heerlijkheid (2 Thess.1:10). Er is een duidelijke samenhang met wat de gelovigen nú reeds mogen bezitten en wat zal geopenbaard worden: het reeds en het nog niet (1 Joh.3:2). De eerste en de tweede komst van Christus zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zijn wederkomst brengt Zijn voorafgaand werk tot voltooiing (Titus 2:14).

Enkele lijnen:

Hij komt onverwachts (Matth.24:43). Dus waakzaamheid geboden. Denk aan de dagen van Noach: alles ging zijn gang, men at en dronk enz. Hand.1:11: Ieder zal Hem zien, zoals Hij ten hemel gevaren is, Hij komt met grote macht en heerlijkheid (Luc.21:27): aanduiding van Zijn goddelijke luister.

Zijn komst zal met geweldige tekenen gepaard gaan: Zon, maan en sterren (Matth.24:29)

Hij maakt een einde aan alle tegenstand (1 Kor.15:25, Openb.17:14 e.a.).

Hij komt om te oordelen (2 Thess.1:5-10). Er zal de opstanding der doden zijn (1 Kor.15:23).

Alles staat in het teken van de voltooiing en de voleinding.

Ds. A.K. Wallet

Velen ontkennen de wederkomst en noemen het een mythe.

Men zegt: Hij komt niet weder, want Hij is al bij ons (en dergelijke geluiden nogal meer).

56.3: De verwachting van de wederkomst van Christus.

1. Een gespannen verwachting. Heel het N.T. is ervan doortrokken (2 Petrus 3:12). Maar het moet wel een gespannen verwachten zijn, maar mag geen overspannen verwachting worden. Daar spreekt Paulus over aan de Thessaloniëzen.

De tijd is kort. Het boek Openbaring is een boek vol verwachting, met de belofte van Zijn komst aan het begin met aan het einde het gebed om Zijn komst: Kom haastig. Aan het Avondmaal verkondigen wij de dood des Heeren totdat Hij komt (1 Kor.11:26).

2. Een actief verwachten. De wederkomst is niet alleen een troost, maar ook een stimulans. We dienen er zowel waakzaam als ook werkzaam en weerbaar door te zijn. Geloof, hoop en liefde zijn nodig voor de geestelijke strijd. De voleinding roept om de heiliging en de heiliging roept om de voleinding. Er is ook een sterk verband tussen eschatologie en ethiek. (1 Thess.3:13, Filip.1:9, Hebr.10:24 en 25.1, Joh.3:2, enz.) Denk aan het slot van 1 Kor.15: wees standvastig, te allen tijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren.

Het Koninkrijk van God is gekomen en het is er nog niet. Naast tekenen van de heerschappij van Christus zijn er tekenen van verzet tegen Christus en Zijn rijk. Denk ook aan 2 Petrus 3 over de schampere opmer-

kingen van spotters. God wil echter niet dat sommigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen. De tijd is gevuld met het geduld van God.

Zo blijft de opdracht om het Evangelie te prediken aan de hele wereld, voordat Jezus als rechter wederkomt.

Vragen

1. Zien we het verschil tussen het spreken dat Christus onverwachts komt, en anderzijds dat Hij niet onverwacht mag komen?
2. Men zegt: Het is belangrijker om de Christus en Zijn kruis te verkondigen dan de Christus in Zijn glorie? Kunnen deze echter zonder elkaar? Kan men beide ook teveel afzonderlijk benadrukken? Sommigen zijn afkerig van de bloedtheologie en anderen laten de wederkomst over aan de Evangelischen. Ziet u dat hier en daar?
3. Wat bedoelde Luther met zijn spreken: Als Christus morgen zou wederkomen, zou ik vandaag nog een boom planten?
4. Wat zegt art.37 van de Ned. Geloofsbelijdenis van de tijd waarop Christus wederkomt?
5. Waaraan zullen wij Jezus herkennen bij Zijn wederkomst? Hand.1:11.
6. Wat zal de wederkomst van Christus betekenen voor de goddelozen en wat voor de uitverkorenen (art.37 van de Ned. geloofsbelijdenis)?

Vragen staat vrij

Ds. A.K. Wallet

Op een M.V. viel het op tijdens bespreking van een onderwerp uit Genesis, dat er de naam van Jacob en Israël afwisselend gebruikt wordt. De vraag luidt: Bij de behandeling van de geschiedenis van Jozef in het Bijbelboek Genesis werden we opmerkzaam op een verschillend gebruik van de naam Jacob en Israël voor dezelfde persoon. Is er voor het verschillend gebruik van Jacob en Israël een reden aan te wijzen? Als teksten worden genoemd: Gen.37:3,13. Gen.45:21,28. Gen.46:5,8.

Antwoord: In de nacht van Pniël kreeg Jacob een nieuwe naam van de HEERE. Het was de nacht waarin hij worstelde met God. Tot nu toe heette hij alleen Jacob. Als Jacob was hij ook het land uitgegaan: hielelichter. Ezau noemde hem dan ook bedrieger. Men hoorde in de naam Jacob de klank van het werkwoord 'akab', bedriegen.

Als hij terugkeert wil de HEERE niet dat hij met dat bedrog het land weer binnengaat. Daarom de vraag: Wat is uw naam? Daarop moest Jakob zijn naam zeggen. Hij dient terug te komen op zijn bedrog, gepleegd aan zijn vader Jacob en aan Ezau.

Met het noemen van zijn naam aan God belijdt hij wie hij is. Daarop krijgt hij een nieuwe naam Israël. Deze naam betekent: Vorst Gods Strijder Gods.

Nu heet hij niet alleen meer Jacob, de nieuwe naam krijgt de overhand en zijn nageslacht wordt dan ook met deze naam genoemd.

Toch houdt hij ook nog zijn oude naam. Dat gebeurt wel meer. Simon kreeg de nieuwe naam Petrus, maar toch heet hij soms ook nog Simon, maar dat is dan bij

hem in negatieve zin, als hij niet leeft als een Petrus en dan geen rots is.

Hoe is dat nu bij Jacob? Soms horen we de nieuwe naam Israël, maar ook vaak de oude naam Jacob nog. Was dat alleen in de naam van zijn eerdere leven, dat met bedrog gepaard ging?

Soms is het heel duidelijk dat de naam Israel, wanneer hij zo genoemd wordt, verband houdt met zijn nieuwe bestaan.

Ik las een preekschets van prof. Kremer waarin dat duidelijk uitkwam. Dat was toen Jacob hoorde dat zijn zoon Jozef nog leefde. Er staat onder andere: "De geest van vader Jakob leefde op. De verhouding tot God en zijn kinderen wordt nu anders. Hij wordt weer patriarch, die voorgaat op het pad van het geloof..."

Nu moet het komen: En Israël zei: het is genoeg, mijn zoon Jozef leeft nog; ik wil gaan en hem zien eer ik sterf.

Sprekend is de naamsverandering Jakob-Israël. Het geheim van zijn leven is nu werkelijkheid voor hem. Leven uit Gods daden is 'vorst Gods' zijn."

Maar andere keren is dat minder duidelijk, maar de schrijver heeft onder de leiding van de Heilige Geest, toch soms de naam Israël weergegeven, bv. in Gen 37:3 en 13, waar het beide keren in verband staat met Jozef: "Israël had Jozef lief" (3) en "zo zei Israël tot Jozef" (13). Zegt het hier iets van de geestelijke verhouding tussen hen en de profetische dromen? In Gen.45 :21 en in Gen.46:5 wordt gesproken over de zonen van Israël. Zegt dat niet iets van het toekomstige Israël als het volk van God?

In ieder geval heeft de schrijver dat niet alleen maar voor de afwisseling geschreven.

Onze eredienst

Deel 2

Het mag duidelijk zijn: vergeet ook zijn nieuwe naam niet: Jakob is Israël geworden: Vorst Gods.

Niet alles is ons altijd heel duidelijk. We blijven tasten en zoeken naar de juiste verklaring. Ondertussen begrijpen we wel wat de kern is.

*Als u vragen hebt mail dan:
akwallet@klikSAFE.nl*

De deformatie (achteruitgang) van de eredienst

De Israëlieten stonden niet altijd op het hoge geestelijk niveau, dat de dienst van de Heere nu eenmaal vraagt. Er ontstond vormendienst. Plichtmatig werden de handelingen in de tempel verricht. Eerbied voor de Heere was dikwijls ver te zoeken. Er werd soms erg geknoeid met de inzettingen van de Heilige God. In de eerste drie eeuwen van de kerkgeschiedenis is men behoorlijk trouw aan de leer van de apostelen. Daarna begint het verwordingsproces:

- Er komt een overwaardering van het ambt: de gemeenten worden van de bisschop afhankelijk; door hun bemiddeling wordt o.a. de genade ontvangen.
- Brood en wijn gaan over in het lichaam en bloed van Christus. De genade is niet langer 'Gods gunst voor een zondaar', maar een 'ding', dat je inneemt (transsubstantiatieleer).
- De preekstoel kwam aan de kant te staan en het altaar in het midden van het liturgisch centrum. Er wordt nog wel gepreekt, maar de prediking is niet meer het middelpunt van de eredienst.

Zo beschikt de kerk in haar ambtsdragers over de Heere; zij deelt Hem aan de gelovigen mee. Het offer van Christus op Golgatha gebracht, wordt verloochend!

De Reformatie van de eredienst

De Roomse dienst was voor hen, die met heel hun hart wilden buigen onder het Woord van God, onaanvaardbaar. We letten op Luther en Calvijn:

- Bij Luther kwam er door Gods Geest verandering in zijn hart. Hij leerde ontdekken de centrale waarde van de prediking! Misgewaden, altaren en kaarsen bleven wel gehandhaafd.
- Ook bij Calvijn kwam de prediking centraal te staan. Hij wilde het liefst wekelijks bediening en viering van het Heilig Avondmaal. Genade is geen 'ding', maar een levende geloofsoefening is nodig! Het gebed is van groot belang.

Bij Calvijn in Geneve zag de invulling van de eredienst er als volgt uit: Gebed - Schriftlezing i.v.m. de preek - Prediking - Lezing van de Wet - Schuldbelijdenis - Genadeverkondiging - Gebed (vaste formule o.a. Het Onze Vader) - Geloofsbelijdenis - Zegen. Het zingen van de Psalmen door de gemeente in de volkstaal is door Calvijn ingevoerd. We ontdekken nu al veel herkenning van de invulling van onze erediensten.

De heerlijkheid van de eredienst

Wat is het bijzondere van de eredienst? Dat God aanwezig is. God ontmoet Zijn volk en dat volk ontmoet zijn God. De Heere roept ons samen door middel van de ambtsdragers. De kerkenraad belegt de dienst. Vroeger noemde men de eredienst ook wel "godsdiensstoefening". Een uitdrukking om over na te denken. In 1 Cor. 14:23, 1 Cor. 11: 18,20 en Hebr. 10:25 is ook sprake van de samenkomst van de gemeente.

Wijlen ds. P. op de Velde zegt in zijn boekje over de eredienst: 'Het is Zijn wil, dat de gemeente op de dag des Heeren vergadert en samenkomt. Die samenkomsten mogen

niet verzuimd worden. Dat is een één zeggen tegen God door de ons aangewezen plaats in Zijn huis leeg te laten.'

We hebben trouw te zijn in het bezoeken van de erediensten. Iedere zondag en ook door de week! Het is een zaak van levensbelang! God komt in de samenkomst van de gemeente tot ons met Zijn Woord! Het bloed van Christus druppelt in de bediening van de verzoening! Het hart van de prediking is immers Jezus Christus en dien gekruisigd. Leeft dat besef wel altijd onder ons? Dan bereiden we ons ook op een goede wijze voor: op tijd opstaan, stilte en Schriftlezing en bidden om een zegen tijdens de dienst. Als we ons zo voorbereiden dan vinden we de kerkdienst ook niet vervelend of saai. Hoe kan nu iets van God echt vervelend of saai zijn?

Het besef dat de heilige God in Zijn huis tot ons spreekt vraagt van ons een stukje stijl nl.:

- een stijlvol kerkgebouw (het hoeft niet boven anderen uit te steken).
- stijlvol gedrag: geen oneerbiedig gepraat, geginnegap, constant gesnoep, een sufferige houding, geslaap en is ons mobieltje uit.
- stijlvolle kleding: geen pronkzucht en opgesmuktheid en ook geen slordigheid, wie zou ermee voor God durven komen? Uiteraard moeten we oppassen voor vormendienst, maar het wezen kiest zich een passende vorm.

Als we werkelijk begrijpen dat we voor Gods aangezicht verschijnen tijdens de eredienst, dan zullen onze vormen erdoor herkenbaar zijn.

MINISTER-PRESIDENT

Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenvereniging
Ds. C.J. Droger en de heer A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX VEENENDAAL

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
T 070 356 44 50

Onze referentie
4035653

Datum 19 december 2019

Geachte heren Droger en Kok,

Hartelijk dank voor uw brief en uw woorden van steun en bemoediging. Weet dat ik – en de andere leden van het kabinet – dit zeer waarderen. Ook ben ik erkentelijk voor de politieke en maatschappelijke betrokkenheid van uw organisatie. Zoals u schrijft had de Synode van Dordrecht grote betekenis voor onder meer de landspolitiek in de Republiek. Het kabinet regeert nu met het besef dat de democratie en het landsbestuur gebaat zijn bij de betrokkenheid en medeverantwoordelijkheid van anderen. Met die energie wil het kabinet samenwerken met alle partners om dit prachtige land nog beter te maken voor iedereen.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken

Mark Rutte

Pagina 1 van 1

